men det er en Overenskomst, som ikke alene aabner Muligheden for, men aabner Udsigten til, at de store og vigtige Sager, som ligge for, i en nær Fremtid kunne faa en tilfredsstillende Løsning, en Mulighed, som efter mine Begreber er afskaaren, hvis denne Overenskomst ikke gaar igennem.

Indenrigsministeren *(Sigurd Berg):* Det ærede Medlem har ganske Ret i, at her er Tale om en Overenskomst om en enkelt Sag, og ikke om en Overenskomst, der gaar ind paa andre Sager. Jeg tror ogsaa, at det vil vise sig gavnligt for det politiske Arbejde her i Landet, at man lader hver Sag blive løst efter sin egen Beskaffenhed. Jeg tror i Virkeligheden, at derved kan man bedst fremme Muligheden ogsaa for andre Sagers Løsning.

Selve Ændringsforslaget skal jeg ikke gaa nærmere ind paa, det har, som sagt, været til Forhandling tidligere i dette Ting, men der er dog en enkelt Bestemmelse deri, som jeg gerne vil gøre et Par Bemærkninger til, fordi dette enkelte Spørgsmaal har været meget stærkt fremme i Aar, og fordi ogsaa det andet Mindretal i Betænkningen har rettet en Henvendelse til mig om at gøre det til Genstand for nærmere Overvejelse. Jeg tænker her paa Bestemmelsen om Stemmetvang eller, som det ogsaa hedder med et noget smukkere Ord, Stemmepligtens Indførelse.

Jeg har set anført, at man særlig skulde gaa til denne Bestemmelse af Hensyn til, at Kvinderne nu komme med til Valg. Jeg tror imidlertid ikke, det vilde være heldigt af den Grund at gaa til denne Bestemmelse. Jeg tror ikke, at man paa den Maade bidrager til at vække nogen sund og naturlig Interesse for det kommunale Livs Udvikling blandt Kvinderne. Og jeg mener heller ikke, at det af den Grund i nogen Maade har vist sig nødvendigt. Ser man paa Menighedsraadsvalgene, hvor Kvinderne første Gang stemte, se vi, at der meldte sig lige saa mange Kvinder til Valglisterne som Mænd, og der deltog, uagtet der mange Steder slet ingen Valgkamp var, ca. 40 pCt. af Kvinderne i Afstemningen. Og det gennemsnitlige Antal, der overhovedet stemte ved disse Valg, var kun 47 pCt. I en anden Del af det danske Rige, nemlig Island, hvor Kvinderne have Valgret, viser det sig, at Kvinderne deltage ivrigt i Valget. Der har nylig været Valg i Reykjavik, og der stemte tilnærmelsesvis et lignende Procenttal af Kvinder som af Mænd. I andre Lande ser man det samme. I Ny Zeeland have de i 1905 været oppe paa 82,2 pCt. ved Kvindernes Deltagelse i Valget. I Finland var det for hele Landet 71 pCt. i 1907, hvor Kvinderne deltog i Valget. Ogsaa fra Norge hører man om livlig Deltagelse fra Kvindernes Side. Jeg tror ikke, at der er nogen Grund til at antage, at de danske Kvinder skulde være mere uforstaaende eller uinteresserede i disse Spørgsmaal, som jo i meget høj Grad maa interessere ethvert Hjem her i Landet.

Valgene til Hjælpekasserne.

I Marts Maaned fandt Valgene til Hjælpekasserne Sted. Fra de fleste af vore Foreninger har vi modtaget Underretning om Valgenes Forløb i de paagældende Kommuner; de ser med Hensyn til Kvindernes Deltagelse i Afstemningen og med Hensyn til Antallet af valgte Kvinder gennemgaaende særdeles gunstige ud.

Nogen samlet Statistik for hele Landet foreligger ikke. Som Helhed har Deltagelsen baade af Mænd og Kvinder været forholdsvis ringe, men det fremgaar baade af de Meddelelser, vi har modtaget, og af Meddelelser i Bladene fra andre Kommuner, at Kvindernes Deltagelse, navnlig i Byerne, som oftest har været omtrent lige saa stor som Mændenes. Paa Landet har Kvinderne sine Steder ogsaa været godt med, men der er rigtignok andre Steder, hvor det har knebet stærkt med Kvindernes Deltagelse; noget skyldes dette rimeligvis de lange Afstande, der ofte har været til Valgstedet, mere dog sikkert manglende Interesse og Forstaaelse. Til Trods derfor er der dog, ogsaa paa Landet, ofte blevet valgt et stort Antal Kvinder.

I den største af de Kommuner, hvori Valget fandt Sted, Frederiksberg, stemte ialt 12,201 Vælgere af 32,775 Valgberettigede, ɔ: omtrent 37 %.

Af valgberettigede Mænd var der ialt 16,142, hvoraf 6584, ɔ: omtrent 40,8 % afgav deres Stemme; af valgberettigede Kvinder var der 16,633, hvoraf 5637, ɔ: 34,7 % stemte.

Af Kvinderne var 12,398 gifte; deraf stemte 4274, ɔ: omtrent 34,5 %. Af 4235 ugifte Kvinder stemte 1363, ɔ: omtrent 32 %. 402 gifte Kvinder stemte, uden at deres Mænd afgav Stemme; 1611 gifte Mænd stemte, uden at deres Koner stemte.

Det har gennemgaaende vist sig, at Mændene har været meget villige til at opstille Kvinder paa Listerne; og det har sikkert de allerfleste Steder været ganske unødvendigt at opstille særlige Kvindelister. Hvor de politiske Partier opstillede Lister, har de alle været lige ivrige for at faa Kvinderne med paa deres Lister og at vinde Kvindernes Stemmer; kun yderst faa Steder har Mændene positivt sat sig imod, at der kom Kvinder med. Et Sted var der opstillet en mandlig og en kvindelig Liste imod hinanden. Man skulde da tro, at dette vilde have kaldt Kvinderne ud i stort Antal og medført en heftig Valgkamp. Men der afgaves kun 47 Stemmer ialt, hvoraf 4 hidrørte fra Kvinder. Mændenes Liste fik 24 Stemmer, Kvindernes 23; Kvinderne fik derved 2 Repræsentanter af de 5, der skulde vælges. Enkelte Steder har Mændene vist sig særlig galante overfor Kvinderne. Et Par Steder har saaledes Byens Borgmester overrakt den første kvindelige Vælger, der afgav sin Stemme, en Buket og holdt en lille Velkomsttale til Kvinderne.

E. M.